

Projectnaam: ProefTuinGereedschap
Initiatiefnemer: Stichting Natuur- en Implosietechnieken
Projectnummer: 3
Status: definitief.
Projectleider: Joop Schalen (tot juli 2009, daarna Reinout Oosterveld)
Datum: 3-3-2009
Start-/einddatum project: voorjaar 2009 t/m minimaal herfst 2010

1. Situatieschets en probleemstelling

Viktor Schauburger (1885-1958) was een Oostenrijkse natuuronderzoeker die natuurvriendelijke technieken ontwikkelde op het gebied van water, waterhuishouding, bosbouw en landbouw. De natuur was zijn voorbeeld. Zijn credo was: 'Erst Kapieren und dann Kopieren': Eerst de natuur begrijpen en haar dan kopiëren. Ondanks zijn praktische toepassingen kreeg Schauburger veel kritiek van academici en werd de toepassing van zijn uitvindingen vaak tegengewerkt.

Schauburger ontdekte dat ijzeren landbouwwerktuigen een negatieve invloed hebben bij bodembewerking. Door het afslijten komen er kleine ijzerdeeltjes in de bodem terecht. Deze vormen roest, veroorzaken uitdroging van de bodem en ontladen het water. Bovendien beïnvloedt ijzer het magnetisch veld van de aarde. Samen met deskundigen deed hij in 1948 landbouwproeven met ploegen die bekleed waren met koper. De resultaten waren veelbelovend: hogere opbrengsten en gezondere gewassen. De kunstmest industrie zag de resultaten als een bedreiging en verhinderde dat deze 'gouden' ploeg in productie genomen werd. Schauburger maakte ook een concept voor een nieuw type ploeg, die de bodem in spiraalachtige beweging brengt.

Het is nu 60 jaar geleden dat Schauburger deze proeven uitvoerde. In verschillende landen zijn pogingen ondernomen om de proeven te herhalen. Deels met een aangepaste ploeg, zo men dacht dat Schauburger hem bedoelde. Er is echter geen samenhangend onderzoek uitgevoerd.

Eind jaren '90 introduceerden Schauburgers nazaten bronzen tuingereedschap gebaseerd op zijn ideeën. Dit gereedschap is nu in meer dan 13 landen verkrijgbaar en sinds 2005 ook in Nederland.

Het doel van het project ProefTuinGereedschap is om te onderzoeken of het gebruik van bronzen gereedschap, zoals Schauburger zei, invloed heeft op de groei, gezondheid en opbrengst van gewassen. Dit in vergelijking met het gebruik van ijzeren gereedschap.

2. Doelstelling

Het inventariseren van ervaringen van gebruikers van bronzen tuingereedschap en het opzetten van een proef onder deelnemers, waarin het verschil in gebruik tussen ijzeren en bronzen gereedschap onderzocht wordt. De uitkomst kan aanleiding zijn voor opschaling van het project.

3. Projectopdracht

Het zwaartepunt van de proef ligt op het concreet vaststellen van de verschillen tussen het gebruik van ijzer en bronzen gereedschap:

Werkt het gereedschap gemakkelijker dan ijzeren, zo ja waar blijkt dat uit?

Heeft het gebruik van dit gereedschap invloed op de groei, opbrengst, gezondheid van planten en zo ja welke?

Zijn er andere niet benoemde verschillen die opvallen?

4. Producten

De projectgroep ontwikkelt een enquête, om ervaringen van deelnemers vast te leggen. Ze ontwikkelt een tuinlogboekje waarin de deelnemers hun bevindingen kunnen bijhouden. Er wordt een forum opgezet waarop deelnemers ervaringen kunnen uitwisselen.

Aan het eind van het tuinseizoen wordt in een verslag de bevindingen van de deelnemers vastgelegd, met daarbij een advies voor het verdere vervolg van het project en eventuele andere proeven.

5. Projectactiviteiten

De opzet van het project is 3-delig

A. Uitkomsten van gedane onderzoeken en ervaringen verwerken in de inventarisatie en proefopzet.

Uit de proeven van 1949 en recente ervaringen van particulieren zijn er de volgende aanwijzingen: bronzen gereedschap werkt gemakkelijker, blijft scherper en roest niet. Het leidt tot een betere plantengroei. Gewassen zien er gezonder en steviger uit, zijn minder vatbaar voor ziekten en sneller oogstbaar. Er is sprake van minder onkruiddruk. Minder dieselolieverbruik door tractiemachines van bronzen landbouwwerktuigen.

B. Inventarisatie van ervaringen van deelnemers aan het project.

Besloten is om enquête te maken en deelnemers telefonisch te benaderen, om zo ook een relatie op te bouwen met deelnemers.

C. Proef opzetten, uitvoeren en begeleiden.

Voor deze proef hebben zich 20 deelnemers aangemeld. Er wordt geen actie ondernomen om meer te krijgen. Het moet voor de projectgroep ook behapbaar blijven. Aan het einde van het 1e seizoen wordt overwogen een bijeenkomst te houden voor de deelnemers.

6. Planning

Start voorjaar 2009. Het project loopt tenminste 1 of 2 jaar door.

7. Financiële aspecten

De materiële kosten in het eerste jaar zijn begroot op €600 en de waarde aan loonkosten op €19.000. De stichting staat garant voor de materiële kosten. Waarbij de werkelijk gemaakte kosten vergoed worden, met als maximum het begrote bedrag.

Hierbij aangetekend dat de stichting weinig middelen heeft. Tot nu toe worden de kosten hoofdzakelijk via giften van de Stichtingsleden gedragen. Sponsors zijn dan ook van harte welkom.

8. De projectorganisatie en communicatie

De projectgroep functioneert zelfstandig, waarbij 1 bestuurslid van de stichting, Reinout Oosterveld, deel uit maakt van de projectgroep. Overige leden projectgroep: Theo Nooijen, Wen Spelbrink. Projectsecretariaat: Theo Nooijen.

Om tijd en reiskosten te besparen vindt de onderlinge communicatie zoveel mogelijk plaats via email of telefonisch vergaderen. De werkzaamheden worden op basis van expertise en praktische mogelijkheden verdeeld onder de projectgroepleden. Communicatie naar deelnemers aan het project gaat via het Projectsecretariaat. Deelnemers worden periodiek, per ca. 6 weken, op de hoogte gehouden via een nieuwsbrief. Communicatie tussen deelnemers onderling via een (besloten) forum is mogelijk.

9. Randvoorwaarden en risico's

Voor het project gelden de kaders zoals beschreven in de statuten van de stichting.

Het doel is om met de resultaten van het project zoveel mogelijk mensen te interesseren. Dit betekent dat er zorgvuldig omgegaan moet worden in de communicatie met betrekking tot de energetische landbouw. Een andere tak van sport. Wij bedoelen hier het aan grondbewerkingsmachines monteren van koperen buisjes, al dan niet gevuld met beukenhout. Ongetwijfeld werkt dit op een heel goede manier. Maar is o.i. voor veel mensen te hoog gegrepen en onvoldoende tastbaar. Als hierop de nadruk gelegd wordt, schatten we in dat we de interesse van circa 80% van de mensen verliezen. Dit is niet in het belang van de proef. Vanzelfsprekend staat de stichting binnen het project open voor mensen die energetische ervaring hebben met het gereedschap.

Criteria voor deelname aan het project: Deelnemers zijn bereid een deel van de grond met bronzen en een deel met ijzeren gereedschap te bewerken, er is geen minimum en geen maximum. Het is van belang beide percelen op dezelfde manier te behandelen mbt. bewerking, tijdstip, bemesting, gewassen, etc. Deelnemers zijn bereid te observeren, registreren en oogsten te meten en wegen. En als het kan foto's maken. Dit alles bij te houden in een tuinboek.

Rol Stichting: Als initiator is de stichting bijzonder blij dat mensen van de projectgroep bereid zijn tijd en energie te geven aan dit project. Ze draagt zorg voor de procesbewaking en staat garant voor de materiële kosten zoals die begroot zijn.

Rol Kopersporen: Na de initiatie van het project trekt Kopersporen, leverancier van bronzen tuingereedschap, zich terug uit het project. Gaat het ook niet financieel steunen, dit om belangenverstremming te voorkomen. Informatie die zij verstrekt heeft, is alleen bedoeld voor gebruik binnen het project. Wel wil Kopersporen op technisch en inhoudelijk nivo van dienst zijn voor het project. Ook kan hun nieuwsbrief gebruikt worden voor berichtgeving.

10. Externe verantwoordingsverplichtingen en communicatie.

De projectgroep zal regelmatig over de voortgang van het project rapporteren aan de stichting.

De communicatie naar de pers wordt vooralsnog low key gehouden. Eerst het project maar eens rustig in gang zetten. Mochten er aan het einde van het seizoen bijzondere resultaten zijn, dan worden deze wel extern gecommuniceerd.